

Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica: teorijske i praktične pretpostavke

Stručna edukacija: Izazovi života s
demencijom u suvremenom društvu

prof. dr. sc. Sanjica Faletar
Odsjek za informacijske znanosti
Filozofski fakultet Osijek
<https://demencija-pnk.ffos.hr/index.html>
sfaletar@ffos.hr

Filozofski fakultet Osijek i AB

**Informacijske potrebe
oboljelih od
Alzheimerove bolesti i
članova njihovih obitelji
(UNIOS ZUP 2018-76)
(2018.-2020.)**

- Partneri
Silva Butković Soldo (Klinički bolnički centra Osijek/Medicinski fakultet Osijek), **Silvija Dološić** (Udruga Memoria Osijek), **Sanda Erdelez** (The Simmons School of Library and Information Science, SAD), **Sanjica Faletar Tanacković** (Filozofski fakultet Osijek), **Renata Perić** (Pravni fakultet Osijek), **Kornelija Petr Balog** (Filozofski fakultet Osijek) i **Sanda Škrinjarić-Cincar** (Klinički bolnički centra Osijek/Medicinski fakultet Osijek).

Rezultati

- nisu upoznati sa svojim pravima niti znaju kako ih ostvariti
- imaju brojna pitanja
 - ne znaju kome ih postaviti, gdje potražiti odgovor
- vrlo su često diskriminirani i stigmatizirani
 - društveno su isključeni i osamljeni
- ne postoji odgovarajući (informacijski) sustav podrške
 - većina njihovih potreba ostaje nezadovoljena

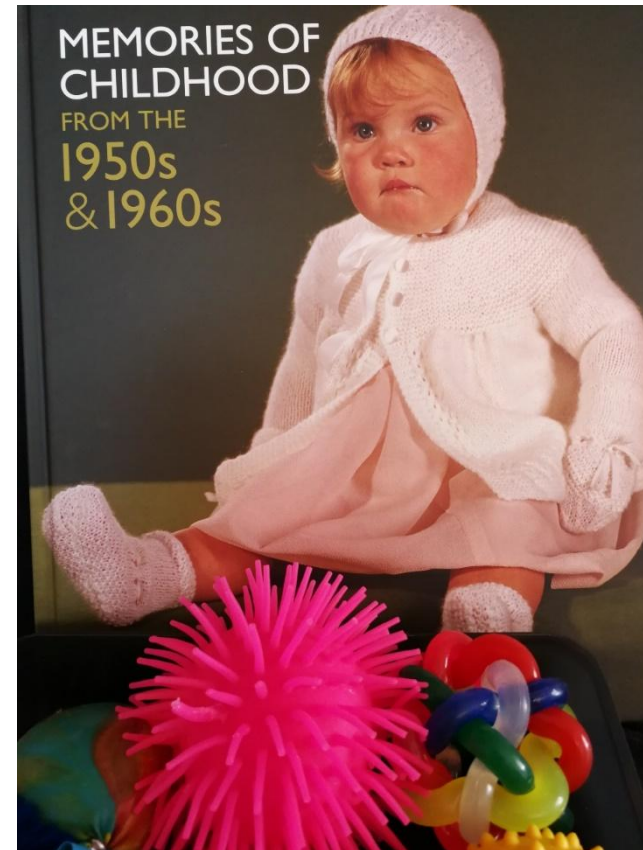
Vodič za osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove članove obitelji

- tiskana brošura s korisnim i provjerenim informacijama koje im mogu olakšati život
 - informacije o pravima koje imaju i savjeti kako ta prava ostvariti
 - pojašnjenja mehanizama pravne zaštite, poput skrbništva i oduzimanja poslovne sposobnosti
 - adresar nadležnih institucija te relevantnih ustanova i nevladinih udruga u gradu Osijeku

Specijalna knjižnična zbirka u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek

- knjižna i neknjižna građa namijenjena osobama oboljelima od AB i članovima njihovih obitelji, koja se koristi u terapijske i istraživačke svrhe
 - slikovnice, knjige, radni materijali, igre, igračke i predmeti koje potiču raznovrsne vještine (motorika, percepcija, pamćenje itd.).

Nastavak projekta

**Izgradnja demenciji
prijateljskih narodnih
knjižnica: teorijske i
praktične pretpostavke
(FFOS-002) (2021.-2024)**

- **Partneri:**

Silva Butković Soldo (Klinički bolnički centar Osijek, Medicinski fakultet Osijek), **Mira Dajčić** (HUAB), **Silvija Dološić** (Udruga Memoria Osijek), **Sanda Erdelez** (The Simmons School of Library and Information Science, SAD), **Sanjica Faletar**, **Kornelija Petr Balog** i **Zoran Velagić** (Filozofski fakultet Osijek), **Štefica Mikšić** (Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek), **Dubravka Pađen-Farkaš** (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek), **Mirjana Vladetić** (Klinički bolnički centar Osijek), **Tihonija Zovko** (Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema)

Svrha

- na temelju dobivenih znanstvenih spoznaja, u strateškom partnerstvu sa zajednicom i zainteresiranim stručnjacima, pridonijeti podizanju kvalitete života osoba oboljelih od AB i članova njihovih obitelji u gradu Osijeku

Polazišta

- Intelektualne aktivnosti poput samostalnog ili zajedničkog čitanja te čitanja naglas mogu pridonijeti smirivanju oboljele osobe, poboljšanju njihova raspoloženja, usporavanju napredovanja kognitivnih oštećenja te ublažavanju i usporavanju simptoma bolesti
- Upoznavanje osoba s AB i njihovo uključivanje u društveni život zajednice može pomoći u borbi protiv njihove diskriminacije, stigmatizacije, društvene isključenosti i osamljenosti

Planirane (znanstvenoistraživačke i stručne) aktivnosti

- istraživanje, educiranje i senzibilizacija javnosti o AB
 - prvenstveno knjižničara i studenata informatologije, ali i svih drugih dionika
- uključivanje oboljelih od AB i njihovih obitelji u društveni i kulturni život zajednice
 - kroz prilagodbu knjižničnih usluga njihovim potrebama i interesima te
 - proučavanje i izradu prilagođenih materijala za čitanje

Istraživanja

Education for Information - 1 (2021) 1-19
 DOI:10.3233/EI1-211560
 IOS Press

How can libraries support dementia friendly communities? The study into perceptions and experiences of Croatian public librarians

Sanjica Faletar Tanacković^a, Kornelija Petr Balog^a and Sanda Erdelez^b
^aDepartment of Information Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Osijek, Croatia
^bSimmons University School of Library and Information Science, Boston, MA, USA

Received 15 September 2021
 Accepted 15 September 2021

Alzheimer's Disease (AD), the most common cause of dementia, is an incurable neurological disease with an unknown cause. Since AD is not only social and health challenge but also an economic and fiscal burden and its prevalence is expected to grow exponentially as world population gets older, in 2012 the World Health Organization (WHO) and Alzheimer's Disease International (ADI) recognized dementia as a global public health priority.

Although librarians have not generally been recognized as professionals caring for persons with dementia, recent research indicates that public libraries can contribute to the development of dementia friendly communities by supporting social inclusion, self-efficacy and capacity building of persons with AD, and by providing support to their informal caregivers (CGs). The research reported in this paper aims to examine the role of Croatian public libraries in building dementia friendly communities, in a country where information, health and social care systems for AD patients and their CGs are not sufficiently developed (Rušac, 2016; Petr Balog et al., 2020). With the help of quantitative (online survey) methodology authors explore how Croatian public libraries tailor their spaces, collections, programs and services in order to enhance the everyday experience of persons with AD and their CGs.

Key words: Alzheimer's disease, dementia, public libraries, dementia-friendly libraries, Croatia

1. Introduction

Alzheimer's Disease (AD), the most common cause of dementia, is an incurable neurological disease with an unknown cause. It starts gradually with memory loss but over the course of this disease AD patients experience severe impairments of their cognitive and physical abilities. In the final stage of the disease, persons diagnosed with AD need around-the-clock supervision and care because they have difficulties speaking, thinking and making decisions (Alzheimer's Disease International, 2018).

* Corresponding author: Sanjica Faletar Tanacković, Department of Information Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Osijek, Croatia. E-mail: sfaletar@ffos.hr

Informacijske potrebe oboljelih od Alzheimerove bolesti i njihovih skrbnika na području Slavonije i Baranje

Grgić, Ivona

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um.nbn:hr:142:702453>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2022-09-22**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku
 Filozofski fakultet Osijek
 Dvopredmetni studij Informatologija i informacijske tehnologije
 Tomislava Žilić

Znanje i percepcija studenata informatologije o Alzheimerovoj bolesti

Diplomski rad
 Mentor: Prof. dr. sc. Sanjica Faletar

Osijek, 2022
 Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku
 Filozofski fakultet Osijek
 Dvopredmetni studij Informatologija i informacijske tehnologije

Senzibilizacija

Svjetski dan Alzheimerove bolesti, 21. 9. 2022.

Edukacija

Tjedan mozga

Festival znanost

Informiranje, savjetovanje

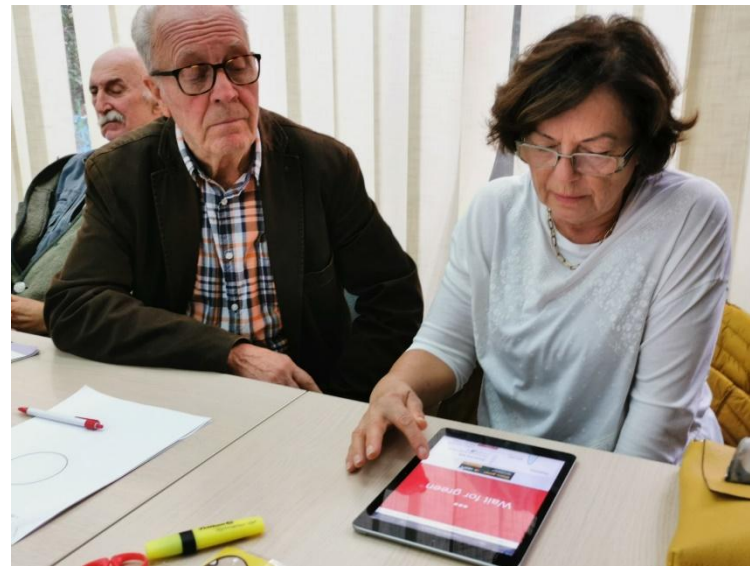

Alzheimer Cafe u GISKO-u

Društveno uključivanje

Radionice s umirovljenicima

Hvala na pozornosti!

prof. dr. sc. Sanjica Faletar

Odsjek za informacijske znanosti

Filozofski fakultet Osijek

<https://demencija-pnk.ffos.hr/index.html>

sfaletar@ffos.hr

Stručna edukacija: Izazovi života s demencijom u suvremenom društvu

**Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih
knjižnica: teorijske i praktične pretpostavke**

<https://demencija-pnk.ffos.hr/index.html>

